

Institut for Retsmedicin

Årsberetning 2016

Nordjylland, Midt- og Vestjylland, Østjylland og Sydøstjylland. Hvert år udarbejdes en opgørelse over de gennemførte retsmedicinske undersøgelser ved instituttet. Herunder findes links til Institut for Retsmedicin i Aarhus varetager retsmedicinske myndighedsopgaver for politikredsene i information om udviklingen inden for hver enkelt undersøgelsestype. Årsberetningen indeholder desuden information om bidragsydere til instituttets forskning og undervisning.

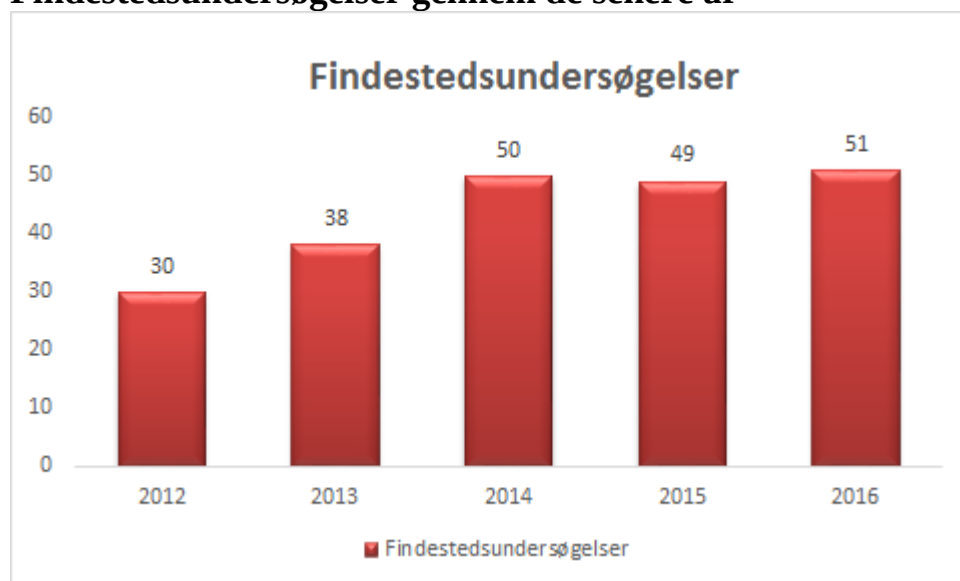
Findestedsundersøgelser

Findestedsundersøgelserne vedrører væsentligst drabssuspekterede dødsfald. Det er vigtigt for obducenten allerede på gerningsstedet at kunne se afdøde, medvirke til sikring af spor og dødstidsbestemmelse. Findestedsundersøgelser er særdeles vigtige af hensyn til en senere vurdering af sagen samt i tilfælde, hvor en retsmediciner indkaldes som sagkyndigt vidne.

Antal

Antal findestedsundersøgelser/ligbesigtigelser med efterfølgende retslægeligt ligsyn: 51
50 af undersøgelsestyperne blev efterfulgt af obduktion.

Findestedsundersøgelser gennem de senere år

Identifikationer

Identifikationsprocedure

Når afdøde er uidentificeret ved obduktionens påbegyndelse, foretages identifikationsprocedure.

Antal identifikationsprocedurer: 28

Instituttet har i disse tilfælde samarbejdet med:

Adj. professor MSO, ph.d. Dorthe Arenholt Bindslev, Institut for Retsmedicin, Aarhus Universitet

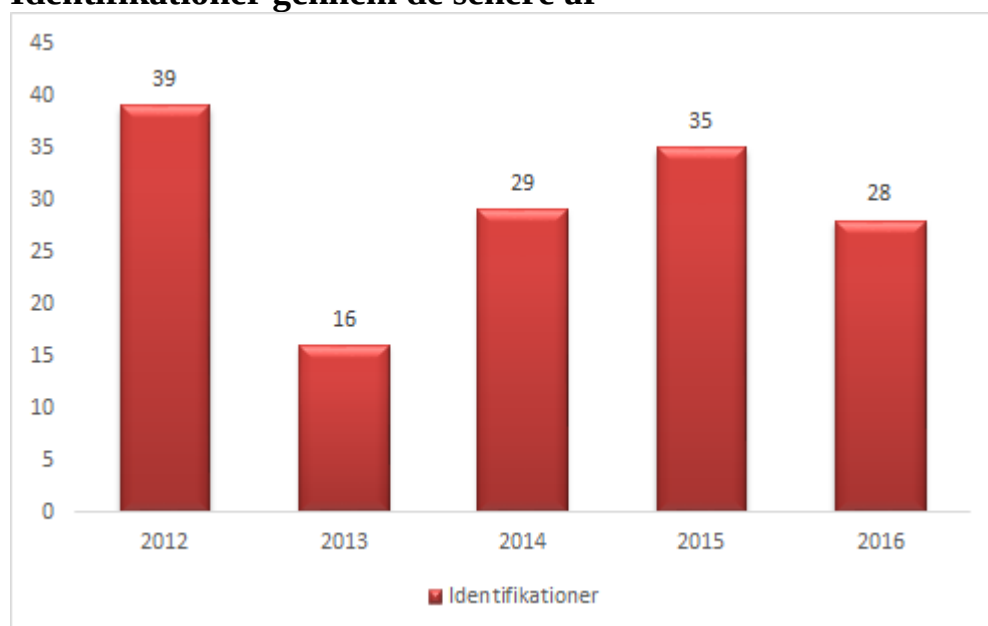
Lektor, ph.d. Alan Richards, Institut for Odontologi, Aarhus Universitet

Ph.d. studerende Line Staun, Institut for Odontologi, Aarhus Universitet

Lokale politimyndigheder

Rigspolitiets Eftersøgnings- og Identifikationssektion

Identifikationer gennem de senere år

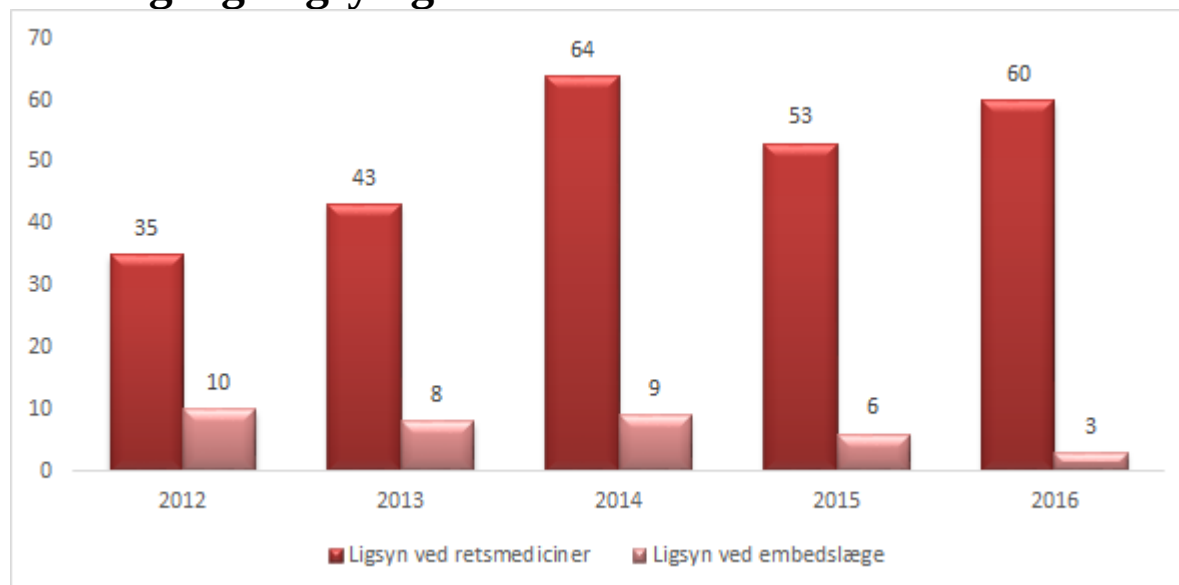

Ligsyn

Visse dødsfald kræver ifølge sundhedsloven afholdelse af et retslægeligt ligsyn. Dette afholdes som oftest af en embedslæge i samarbejde med politiet. I visse tilfælde, eksempelvis ved findestedsundersøgelser, afholdes ligsynet imidlertid af en retsmediciner. I figuren herunder fremgår antallet af ligsyn afholdt af en retsmediciner, samt antallet af ligsyn hvor instituttets retsmedicinske teknikere har assisteret embedslæge og politi ved et ligsyn.

Antallet af retslægelige ligsyn afholdt af embedslæge og politi uden instituttets bistand er ikke angivet i figuren. For oplysninger herom henvises til Sundhedsstyrelsen.

Retslægelige ligsyn gennem de senere år

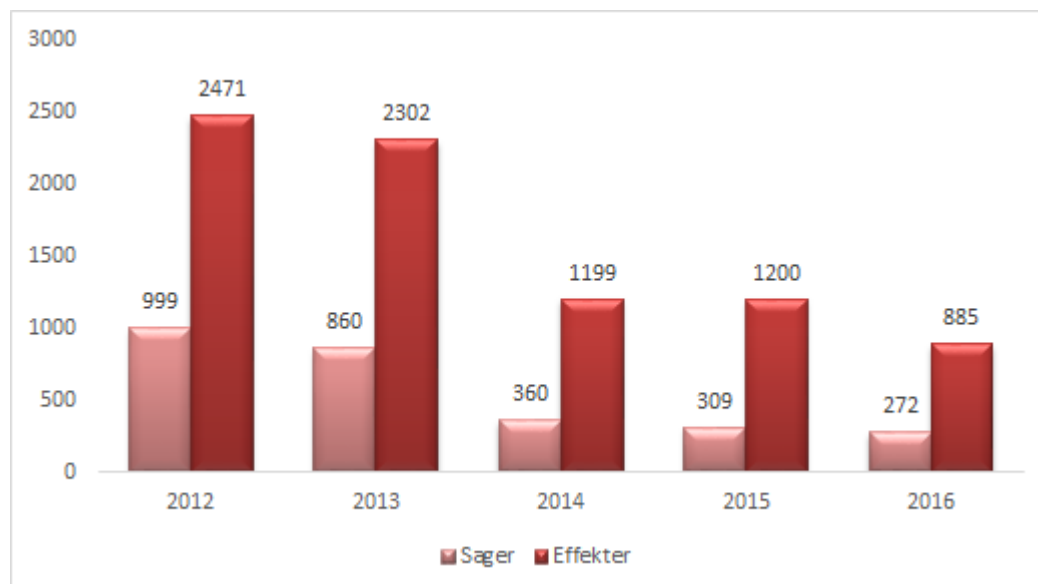

Narkotikaundersøgelser

Instituttet undersøger pulvere, tabletter, væsker og plantemateriale for indhold af euforiserende stoffer, præstationsfremmende stoffer (doping) og lægemidler. Foruden en præcis fastlæggelse af stofmængden, bestemmes stoftypen, renheden og eventuelle tilsætnings- og fyldstoffer i prøven. Instituttet udfører endvidere specialanalyser som sporanalyser og sammenligninger af narkotika samt individuelt tilpassede undersøgelser i sager af speciel politimæssig interesse.

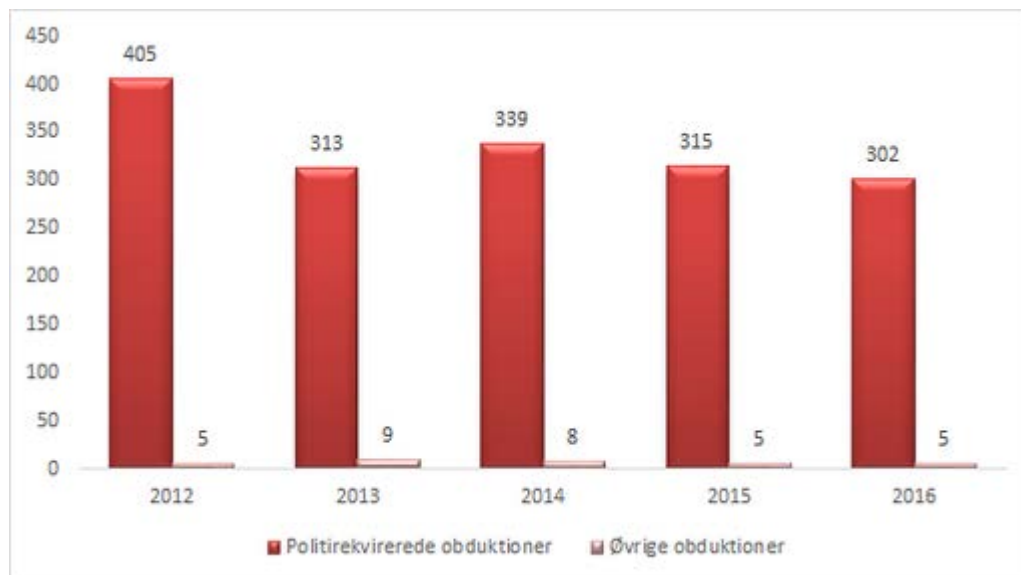
Af figuren herunder fremgår hhv. antallet af sager og effekter som politiet indsendte til undersøgelse det forgangne år. Ikke alle beslaglagte effekter sendes til retskemisk undersøgelse. Den samlede opgørelse over politiets beslaglæggelser af narkotika fremgår af politiets egen hjemmeside.

For yderligere information om indholdet af narkotika på gadeplan i Danmark henvises til instituttets publikationer på området.

Obduktioner

Hovedparten af instituttets obduktioner bliver udført på begæring af politiet, enkelte udføres for Den Uafhængige Politiklagemyndighed, for Arbejdsskadestyrelsen eller forsikringsselskaber.

Øvrige obduktioner = Obduktioner begæret af f.eks. Arbejdsskadestyrelsen, forsikringsselskaber og private

Retslægelige obduktioner i 2016

Obduktion begæret af	antal
Politiet	302
Den Uafhængige Politiklagemyndighed	2
Arbejdsskadestyrelsen	2
Aarhus Universitetshospital	1
Ialt	307

Obduktionsbegæringer fordelt på politikredse

NY POLITIKREDS		TIDLIGERE POLITIKREDS	BEGÆRET AF POLITI OG UAFHÆNGIG POLITIKLAGE-MYNDIGHED	BEGÆRET AF ARBEJDSKADE-STYRELSEN OG FORSIKRINGSSKAB	OBDUKTIONER I ALT
01 Nordjylland	95	Aalborg	72	2	74
		Frederikshavn	1		1
		Hjørring	18		18
		Løgstør	2		2
02 Østjylland	85	Randers	28		28
		Aarhus	56		56
		Grenaa	1		1
03 Midt- og Vestjylland	49	Herning	18		18
		Holstebro	11		11
		Ringkøbing	1		1
		Silkeborg	1		1
		Skive	3		3
		Thisted	7		7
		Viborg	8		8
04 Sydøstjylland	77	Billund	1		1
		Fredericia	4		4
		Horsens	28		28
		Kolding	13		13
		Skanderborg	5		5
		Vejle	26		26

Kønsfordeling af obduktioner

KØN	ANTAL
Mænd	226
Kvinder	81

Døds måder

Obduktionerne fordeler sig på følgende døds måder:

DØDSMÅDER	ANTAL OBDUKTIONER
Naturlig død	127
Ulykke	115
Selvmord	26
Drab/vold	16
Uoplyst	23

Naturlig død

Naturlig død udgør en stor gruppe af Institut for Retsmedicins obduktioner. Det drejer sig om sager vedrørende pludselig uventet død, dødfundne, erhvervssygdomme og dødsfald i tilslutning til lægelig behandling, hvor der ikke foreligger en ulykkelig hændelse eller fejl.

Kardiovaskulære lidelser har givet anledning til de fleste dødsfald, men også alkoholbetingede lidelser, blandt andet ketoacidose, forekommer hyppigt. Dødsfald som følge af komplikationer til diabetes ses ligeledes jævnligt i denne gruppe.

Pludselig spædbarnsdød uden kendt årsag (SIDS) er blevet sjælden; dette er i overensstemmelse med erfaringer fra de øvrige nordiske lande.

Ulykker

ULYKKESTYPE	ANTAL OBDUCEREDE
Forgiftning med medikamenter og narkotika	54
Forgiftning med alkohol m.m.	6
Forgiftning med luftformige st. (kulilte)	10
Trafikulykker	10
Fald	4
Lægelige ulykker/komplikationer	10
Drukning	9
Andre	12
I alt	115

Kønsfordeling

KØN	ANTAL
Mænd	86
Kvinder	29

Alder

Ofrenes alder var fra 15 til 88 år.

Trafikulykker

Antallet af dødsofre ved trafikulykker har været faldende gennem flere år og er fortsat faldende, men kun relativt få af disse ofre obduceres. Ifølge ligsynsloven skal der foretages obduktion ved strafbare forhold, herunder også uagtsomt manddrab i trafikken, eller hvor der er tvivl om døds måden (ulykke eller naturlig død).

FORDELING AF OFRE	ANTAL OBDUCEREDE
Fører af motorkøretøj	4
Passager i motorkøretøj	2
Fører af motorcykel	3
Cyklist	1
I alt	10

Selv mord

En mindre del af instituttets obduktioner vedrørte selvmord. Obduktionsindikationen er ofte differentialdiagnosen mellem selvmord og anden døds måde, dødfundne uden sikker dødsårsag, men også tilfælde, hvor der er mistanke om, at læger har udskrevet medikamenter i for store mængder til suicidalfarlige personer.

Selv mordsmetoder

METODE	ANTAL
Forgiftning*	11
Drukning	3
Hængning m.m.	4
Stik/snit	4
Skud	2
Fald/hop fra større højde	2
I alt	26

*Forgiftningerne er overvejende forårsaget af medikamenter eller narkotika, medens relativt få er tekniske gifte, herunder kulilteforgiftninger (biludstødningsgas).

Kønsfordeling

KØN	ANTAL
Mænd	21
Kvinder	5

Alder

Ofrenes alder var fra 21 til 71 år.

Drab/vold

I instituttets materiale er inkluderet egentlige drab, også krigshandlinger, samt vold med døden til følge, men derimod ikke uagtsomt manddrab, der sædvanligvis klassificeres som ulykke.

DRABSMETODER	ANTAL OBDUCEREDE
Skarp vold	7
Stump vold	3
Kvælning	4
Skud	2

Kønsfordeling

KØN	ANTAL
Mænd	10
Kvinder	6

Alder

Ofrenes alder var fra 9 til 78 år.

Udvikling gennem de senere år

ÅRSTAL	ANTAL DRAB OBDUCERET VED INSTITUTTET
2016	16
2015	15
2014	15
2013	13
2012	7
2011	9
2010	13

Uoplyst

De tilfælde, hvor døds måden ikke kunne fastslås med sikkerhed, drejer sig væsentligst om forgiftningstilfælde, hvor det kan være vanskeligt at afgøre, om der foreligger ulykke ved overdosering eller selvmord.

Narkomandødsfald

Narkomandødsfald udgør et væsentligt samfundsmæssigt problem. Justitsministeriet udstedte i 1971 et cirkulære, hvor det blev foreskrevet, at der skulle foretages obduktion og retskemisk undersøgelse ved dødsfald, der skete i forbindelse med narkotikamisbrug. Det vil sige at stort set alle narkomaner obduceres, og man har her fået et værdifuldt instrument til at følge situationen på narko-området. Ved narkoman forstås personer, som har eller har haft et misbrug af narkotiske stoffer, eller hvor der ved retskemisk undersøgelse er påvist forekomst af et ikke lægeordineret narkotisk middel.

Døds måde for personer med narkotikamisbrug obduceret ved Institut for Retsmedicin

DØDSMÅDE	2012	2013	2014	2015	2016
Drab	1	4	2	3	3
Naturlig død	14	5	16	18	12
Selv mord	3	4	6	5	4
Ulykke	53	49	55	45	55
Uoplyst	6	8	7	6	9
I alt	77	70	86	77	83

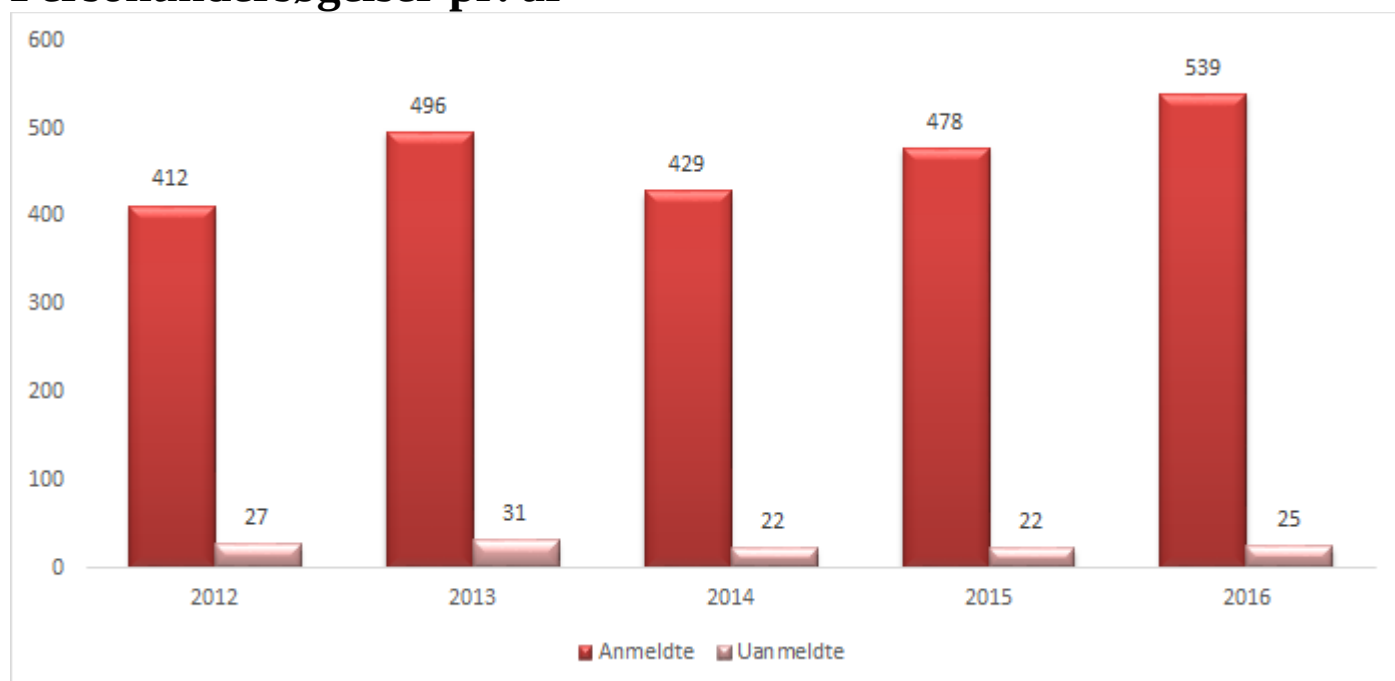
Dødsårsag for personer med narkotikamisbrug obduceret ved Institut for Retsmedicin

DØDSÅRSAG	2012	2013	2014	2015	2016
Andre systemiske lidelser	1	2	0	1	0
Forblødning	2	3	1	4	0
Forgiftning	52	53	55	41	62
Hjerne-/nervesystem	0	1	2	1	0
Hjerte-/karlidelse	6	0	8	9	5
Hormonale lidelser	1	0	0	1	0
Iltmangeltilstande	2	3	3	3	3
Kuldepåvirkning	0	0	0	1	0
Lunge-/luftvejslidelse	8	4	4	7	4
Mave-/tarmkanalslidelse	1	0	0	1	1
Multiple svære traumer	0	1	3	0	0
Sepsis	0	0	2	1	0
Traumatiske tilstande	2	0	4	3	4
Ukendt dødsårsag	2	3	2	2	3
Uspecificeret tilstand	0	0	1	0	1
Forbrænding	0	0	1	1	0
I alt	77	70	86	77	83

Personundersøgelser

Undersøgelse af volds- og voldtægts ofre, sigtede (personundersøgelser) i straffesager samt undersøgelse af ofre for tortur udgør en væsentlig del af Institut for Retsmedicins virksomhed. Personundersøgelserne repræsenterer et udvalgt materiale, idet politiet rekvirerer retsmedicinsk undersøgelse primært efter overtrædelse af straffeloven og i mindre grad efter læsionernes sværhedsgrad. Sagerne bliver derfor præget af forbrydelser mod kønssædeligheden og grovere voldssager, specielt med greb om halsen. De lettere voldssager undersøges af læger på skadestuer og af alment praktiserende læger, som udsteder en politiattest.

Personundersøgelser pr. år

Anmeldte = politianmeldte personundersøgelser

Uanmeldte = ikke-politianmeldte personundersøgelser

Rekvirent og sted

Hvor foretages de ikke-politianmeldte personundersøgelser?

Rekvirent	Undersøgelsessted	Antal
Center for Voldtægts ofre, Region Midt	Center for Voldtægts ofre, Aarhus Universitetshospital	21
Center for Voldtægts ofre, Region Nord	Regionalafsnit Aalborg Sygehus	4
I alt		25

Fordeling af politianmeldte personundersøgelser

- Sigtede: 188
- Forurettede: 351

Sigtede

- Mænd: 179
- Kvinder: 8
- Dreng: 1
- Alder: 13-69 år

SIGTEDE	ANTAL	SAGSTYPER	ANTAL UNDERSØGTE
Voksne	187	Voldssag	95
Børn	1	Sædelighedssag	76
		Anden kriminalitet (overvejende brandstiftelse)	17

Forurettede

- Mænd: 81
- Kvinder: 212
- Dreng: 21
- Piger: 37

FORURETTEDE	ANTAL	SAGSTYPER	ANTAL UNDERSØGTE
Voksne	293	Voldssag (stump og skarp vold, skud og kvælning)*	111
		Sædelighedssag	178 (4 mænd og 174 kvinder)
		Anden kriminalitet	4
Børn	58	Voldssag	24
		Sædelighedssag	33 (7 drenge og 26 piger)
		Anden kriminalitet	1

*Motivet til en del af disse sager kan også være af seksuel karakter.

Fordeling på politikredse

Hvor foretages de politianmeldte personundersøgelser?

REKVIRENT	UNDERSØGELSESTED	ANTAL
Østjyllands Politi	Institut for Retsmedicin	46
	Center for Voldtægts ofre, Aarhus Universitetshospital	62
	Børnecentret, Aarhus Universitetshospital (CBO)	10
	Andet (eks. undersøgelse på sygehusafdeling)	25
Sydøstjyllands Politi	Institut for Retsmedicin	50
	Center for Voldtægts ofre, Aarhus Universitetshospital	23
	Børnecentret, Aarhus Universitetshospital (CBO)	13
	Center for Voldtægts ofre, Kolding Sygehus	15
	Andet (eks. undersøgelse på sygehusafdeling)	16
Nordjyllands Politi	Institut for Retsmedicin	1
	Center for Voldtægts ofre, Aarhus Universitetshospital	3
	Børnecentret, Aarhus Universitetshospital (CBO)	4
	Regionalafsnit Aalborg Politigård	37
	Andet (eks. undersøgelse på sygehusafdeling)	54
Midt- og Vestjyllands Politi	Institut for Retsmedicin	21
	Center for Voldtægts ofre, Aarhus Universitetshospital	19
	Børnecentret, Aarhus Universitetshospital (CBO)	13
	Regionalafsnit Herning Politigård	51
	Regionalafsnit Aalborg Politigård	2
	Andet (eks. undersøgelse på sygehusafdeling)	72
Andet Politi: Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi Københavns Politi	Center for Voldtægts ofre, Aarhus Universitetshospital	2

Retstoksikologiske undersøgelser

Afdeling for Retskemi udfører avancerede retstoksikologiske undersøgelser for lægemidler og misbrugsstoffer. Analyserne udføres hovedsageligt i biologisk materiale, hvor blod, urin og levervæv er det hyppigst anvendte.

Rekvisitionerne fordeler sig i tre typer af sager:

- Færdselssikkerhed
- Obduktion
- Personundersøgelse

Til hver obduktionssag udarbejdes en individuel toksikologisk vurdering, hvor der tages stilling til de fundne stoffers koncentration, farmakokinetik og farmakodynamik samt deres betydning for dødsfaldet. Herudover ydes rådgivning til afdelingens rekvisiterer.

Udvikling gennem de senere år

